

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Katarzyna Lubnauer, Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Małgorzata Krasuska, radca generalny, Departament Kształcenia Ogólnego, tel. 22 3474144; malgorzata.krasuska@men.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 30.09.2024 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 i 854)</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Edukacji – 38</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z 2020 r. poz. 983, z późn. zm.), zwanego dalej „nowelizowanym rozporządzeniem”, wynika z potrzeby ujednoczenia tygodniowego wymiaru godzin nauki religii i nauki etyki w publicznych szkołach, określenia warunku umieszczania tych zajęć w tygodniowym rozkładzie zajęć oraz stosowania w wypadku organizowania nauki religii poza szkołą zasad łączenia uczniów, które stosowane są w szkole.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Obecnie nauka religii w publicznych szkołach jest organizowana w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo. Natomiast tygodniowy wymiar godzin etyki ustala dyrektor szkoły. Projektowana nowelizacja ma na celu ujednoczenie tygodniowego wymiaru godzin nauki religii i etyki przez określenie nowego tygodniowego wymiaru godzin religii w szkole – na poziomie jednej godziny lekcyjnej tygodniowo oraz ustalenie w nowelizowanym rozporządzeniu tygodniowego wymiaru godzin etyki w szkole – na poziomie jednej godziny lekcyjnej tygodniowo.

Ponadto projekt przewiduje zobligowanie dyrektora szkoły do organizowania zajęć religii i etyki przed rozpoczęciem obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854), przewidzianych dla ucznia w danym dniu albo po zakończeniu tych zajęć.

Powyższe rozwiązanie jest uzasadnione w szczególności koniecznością umożliwienia udziału w tych zajęciach wszystkim uczniom, zwłaszcza jeżeli nauka ta jest prowadzona w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych. Dodatkowo spełniony zostanie postulat rodziców uczniów, którzy nie uczestniczą w nauce religii, w sprawie likwidacji tzw. „okienek” między zajęciami obowiązkowymi.

W projektowanej nowelizacji proponuje się również doprecyzowanie, że obowiązujące w szkołach od dnia 1 września 2024 r. zasady dotyczące organizowania nauki religii w grupie międzyoddziałowej lub grupie międzyklasowej, o których mowa w § 2 ust. 1c–1e nowelizowanego rozporządzenia, będą stosowane w przypadku organizacji nauki religii w grupie międzyszkolnej lub w pozaszkolnym punkcie katechetycznym. Zmiana powinna zlikwidować wątpliwości interpretacyjne i ułatwić zawieranie porozumień w sprawie tworzenia grup międzyszkolnych i pozaszkolnych punktów katechetycznych. Zasady te będą stosowane również w wypadku organizowania zajęć etyki.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każdy kraj przyjmuje własne rozwiązania w tym zakresie.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Szkoły i przedszkola, w których jest organizowane nauczanie religii i etyki	24 314	dane własne – system informacji oświatowej według stanu na dzień 20.06.2024 r.	Zmiana w organizacji nauczania religii i etyki, podtrzymanie dotychczasowych rozwiązań w zakresie organizacji nauki religii w przedszkolach.
nauczyciele religii i etyki	30 431		Zmniejszenie liczby zatrudnionych w szkołach nauczycieli religii.
wychowankowie w przedszkolach i uczniowie w szkołach uczestniczący w lekcjach religii lub etyki	brak danych	W systemie informacji oświatowej nie są gromadzone takie dane	Uczęszczanie na lekcje religii lub etyki zgodnie z warunkami i sposobem określonym w nowelizowanym rozporządzeniu.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do zaopiniowania przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) oraz reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 6) Konfederację Lewiatan;
- 7) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 8) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 9) Federację Przedsiębiorców Polskich;
- 10) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 11) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 12) Alians Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 13) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 14) Polską Radę Ekumeniczną;
- 15) Federację Inicjatyw Oświatowych;
- 16) Fundację Rzecznik Praw Rodziców;
- 17) Fundację „Rodzice Szkole”;
- 18) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 19) Kościół Katolicki obrządku greckokatolickiego;
- 20) Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny;
- 21) Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP;
- 22) Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP;
- 23) Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP;
- 24) Starokatolicki Kościół Mariawitów w RP;
- 25) Kościół Polskokatolicki w RP;
- 26) Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP;
- 27) Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP;
- 28) Kościół Zielonoświątkowy w RP;
- 29) Kościół Nowoapostolski w Polsce;
- 30) Muzułmański Związek Religijny w RP;
- 31) Ligę Muzułmańską;
- 32) Kościół Boży w Chrystusie;
- 33) Kościół Boży w Polsce;
- 34) Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej;
- 35) Kościół Chrześcijan Baptystów;
- 36) Ewangeliczny Związek Braterski;
- 37) Kościół-Zbór w Wodzisławiu Śląskim;
- 38) Świecki Ruch Misyjny Epifania;
- 39) Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich;
- 40) Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang;
- 41) Stowarzyszenie Katechetów Świeckich.

Projekt rozporządzenia zostanie również przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Radę Dialogu Społecznego.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną omówione w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

												(0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	-150	-1 425	-1 479	-1 479	-1 479	-1 479	-1 479	-1 479	-1 479	-1 479	-1 479	-14 886
budżet państwa	-1	-11	-11	-11	-11	-11	-11	-11	-11	-11	-11	-111
JST	-149	-1 414	-1 468	-1 468	-1 468	-1 468	-1 468	-1 468	-1 468	-1 468	-1 468	-14 775
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	150	1 425	1 479	1 479	1 479	1 479	1 479	1 479	1 479	1 479	1 479	14 886
budżet państwa	1	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	111
JST	149	1 414	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	14 775
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	<p>Wejście w życie rozporządzenia spowoduje skutki finansowe dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego i budżetu państwa.</p> <p>Długookresowo zmiana spowoduje zmniejszenie wydatków przeznaczonych na sfinansowanie nauczania religii, z uwagi na decyzje organizacyjne dyrektorów szkół wynikające ze zmniejszenia od roku szkolnego 2025/2026 tygodniowego wymiaru godzin nauki religii o połowę.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Tabela wskazuje na szacowane możliwe do osiągnięcia wartości po stronie wydatków. Realne skutki finansowe w odniesieniu do poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego zależą od indywidualnych decyzji organizacyjnych podejmowanych przez dyrektorów szkół i przedszkoli, w tym w oparciu o pisemne oświadczenia rodziców albo pełnoletnich uczniów oraz kwalifikacji do prowadzenia innych zajęć posiadanych przez nauczycieli religii.</p> <p>Nie ma możliwości dokładnego oszacowania skutków finansowych wynikających ze zmian w zakresie organizacji nauczania etyki. Obecnie nauka etyki odbywa się w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły. W systemie informacji oświatowej nie są gromadzone dane dotyczące liczby uczniów, dla których jest organizowana nauka religii i etyki w szkołach i przedszkolach. Szacuje się, że skutek ten nie będzie znaczący.</p> <p>W wyliczeniach w latach 2025 i 2026 uwzględniono koszt wynikający z tytułu wypłacenia odpraw i przejścia w stan nieczynny nauczycieli religii, w przypadku których nie będzie możliwości kontynuowania zatrudnienia, który pomniejszy oszczędności wynikające ze zmiany tygodniowego wymiaru godzin religii.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0	
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0	
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa	-							

niepieniężnym	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Pogorszeniu może ulec sytuacja rodzin i gospodarstw domowych tych nauczycieli religii, którzy utracą pracę lub część etatu i nie nabędą uprawnień do świadczeń kompensacyjnych lub emerytalnych (maksymalnie ok. 9,4 tys. etatów w roku 2025). Jednakże Minister Edukacji zamówi w roku akademickim 2024/2025 w uczelniach studia podyplomowe o charakterze kwalifikacyjnym dla nauczycieli. Będą to studia przygotowujące do nauczania przedmiotów (prowadzenia zajęć): 1) edukacja zdrowotna; 2) informatyka; 3) przedmiot zawodowy: elektromobilność; 4) przedmiot zawodowy: gospodarowanie odpadami; 5) wczesne wspomaganie rozwoju dziecka; 6) pedagogika specjalna; 7) przygotowanie pedagogiczne (tylko dla psychologów). Studia te będą bezpłatne dla nauczycieli, w tym nauczycieli religii.
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	–
Niemierzalne	–	–

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców. Nie będzie miało również wpływu na sytuację osób niepełnosprawnych i osób starszych.</p> <p>Zmiana może mieć negatywny wpływ na zatrudnienie nauczycieli religii, którzy – o ile nie posiadają kwalifikacji do nauczania innych przedmiotów w szkole – zostaną pozbawieni części etatu lub będą musieli szukać pracy poza szkołą – maksymalny skutek może dotyczyć 11,1 tys. etatów nauczycieli religii, z czego osoby zatrudnione na ok. 1,7 tys. etatów w roku 2025 nabędą uprawnienia do świadczeń kompensacyjnych lub emerytalnych. W konsekwencji może mieć to wpływ na sytuację rodzin i gospodarstw domowych nauczycieli religii, którzy utracą pracę lub część etatu i nie nabędą uprawnień do świadczeń kompensacyjnych lub emerytalnych (maksymalnie ok. 9,4 tys. etatów). Zmiana nie powinna wpłynąć na zatrudnienie nauczycieli etyki, ponieważ w praktyce dyrektorzy szkół najczęściej ustalali wymiar godzin etyki na poziomie jednej godziny lekcyjnej tygodniowo.</p> <p>Zmiana w zakresie organizowania nauki religii i etyki przed rozpoczęciem obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854), przewidzianych dla ucznia w danym dniu albo po zakończeniu tych zajęć, poprawi sytuację uczniów nieuczestniczących w zajęciach religii lub etyki, którzy mieli dotychczas wymuszoną przerwę organizacyjną pomiędzy obowiązkowymi zajęciami edukacyjnymi w ciągu dnia nauki w szkole, a szkoła była zobowiązana zapewnić im w czasie tej przerwy opiekę lub zajęcia wychowawcze.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: ujednolicenie na poziomie przepisów powszechnie obowiązujących tygodniowego wymiaru godzin religii i etyki w publicznych szkołach oraz wprowadzenie stosowania zasad dotyczących organizowania nauki religii w grupie międzyoddziałowej lub grupie międzyklasowej, o których mowa w § 2 ust. 1c–1e nowelizowanego rozporządzenia, do organizacji nauki religii w grupie międzyszkolnej lub w pozaszkolnym punkcie katechetycznym.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany spowodują zmniejszenie wymiaru zatrudnienia nauczycieli religii oraz mogą spowodować zmiany w wymiarze zatrudnienia nauczycieli etyki, i w konsekwencji mogą przyczynić się do konieczności poszukiwania innej

pracy lub konieczności przekwalifikowania się. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia z dniem 1 września 2025 r. spowoduje zmiany w stanie zatrudnienia nauczycieli religii i etyki od roku szkolnego 2025/2026. Maksymalny skutek dotyczący zmniejszenia zatrudnienia może dotyczyć 11,1 tys. etatów nauczycieli religii. Za przeprowadzenie zmian dotyczących warunków zatrudnienia nauczycieli religii i etyki w szkole odpowiedzialny będzie dyrektor szkoły jako kierownik zakładu pracy dla zatrudnionych w danej jednostce nauczycieli.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ inne:	

Omówienie wpływu	Brak.
------------------	-------

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi po jego wejściu w życie. Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2025 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ze względu na nieobowiązkowy charakter zajęć z religii i etyki nie przewiduje się przeprowadzenia ewaluacji efektów projektu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.